

Slutrapport av förstudieprojekt Kvinnofrid inom Röda Korset i Landskrona

Projektledare:
Ewa Winqvist

Bakgrund

En undersökning av kvinnofridsarbetet i Landskrona kommun hade visat att det fanns brister. Röda Korset ansökte om medel från Vuxennämnden för en förstudie till ett projekt. Medel beviljades till en 0,5 projektjänst under 2 månader. Under dessa 2 månader var det också tid för kommunen att söka bidrag från Länsstyrelsen för kvinnofridsarbete. En ansökan för ett 2 årigt projekt inom Röda Korset ingick i kommunens ansökan.

Projektidé

Vår huvudtanke var att starta en telefonjour på "icke kontorstid" samt erbjuda tidsbeställda samtal i "anonym" lokal i Röda Korsets regi. Telefonjournlinje finns redan inom Röda Korset och vi känner att detta är något vi kan och som vi nu vill utveckla även inom kvinnofridsområdet.

Röster från organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor:

Röda Korsets telefonjour för våldsutsatta kvinnor:

En rundringning till olika kvinnojourer och Röda Korsets jourtelefon på Lidingö visade att de flesta kvinnor ringer dagtid, då kvinnan är ensam hemma. Röda Korsets jourtelefon på Lidingö har efter c:a 3 månaders verksamhet fått ytterst få uppringningar. Ingen har hittills ringt på kvällstid. De telefonsamtal de fått kom efter en informationsträff om kvinnofridsproblematiken i en kvinno förening, där man också delade ut visitkort om Röda Korsets jourverksamhet. De samtal man haft har varit "svåra fall" som fordrat långvarig kontakt. Man menar att det är viktigt att knyta frivilliga med utbildningar inom juridik och/eller andra för ändamålet lämpliga professioner till sig.

ISIS kvinnojour i Landskrona:

ISIS, kvinnojouren för skyddat boende som håller på att etablera sig i Landskrona har gjort detta. De har i de egna leden en advokat. Vi får också veta att ISIS kommer att ha telefonjour. Man kommer förutom telefonjour och skyddat boende, följa med kvinnan till rättegångar. De frivilliga kommer också att vara ett stöd vid kontakt med socialen eller andra instanser, om kvinnan så önskar.

De kommer inte att arbeta med våldsutsatta missbrukande kvinnor eller kvinnor som är fysiskt eller psykiskt handikappade.

Nätverk för kvinnofridsfrågor i Landskrona:

Sedan 2002 finns ett nätverk för kvinnofridsfrågor i Landskrona. Tills nu samordnat av en socionom inom socialförvaltningen i Landskrona kommun.

Nätverket består av en socionom från primärvården, en polis, en representant från brottsförebyggande rådet, en präst samt en representant för en internationell kvinnoförening. Under åren har man haft regelbundna träffar.

Nätverket är nu sammanhållet av de 2 socionomer som nyligen är tillsatta att samordna kommunens kvinnofridsfrågor.

Nätverket har delat ut broschyrer med telefonnummer dit man kan ringa under dagtid i den mån som personen varit tillgänglig.

"Jourtelefonnumren" går till brottsofferjouren samt till den kvinna som representerar den internationella kvinnoorganisationen. Nätverket har informerat om sin verksamhet på olika vuxenutbildningar och SFI, där man också spridit sina broschyrer.

Kommunen:

Kommunens socionomer är under kontorstid tillgängliga per telefon.

Mansjour finns tillgänglig en gång i veckan.

Nationellt nätverk:

Mot slutet av förstudietiden kom en pressrelease från "Nationellt centrum för kunskap om mäns våld mot kvinnor". Denna tillkännagav att man kommer att starta en nationell jourtelefon, som är öppen dygnet alla timmar. De kommer att ha ett 020 nummer som är kostnadsfritt för uppringaren och inte går att spåra

Genom att kartlägga alla kommuners stödinsatser för våldsutsatta kvinnor kan man hänvisa till rätt lokal instans för kvinnor som behöver fortsatt stöd. Landskrona kommun har redan meddelat sina stödmöjligheter.

Den nationella jouren kommer att marknadsföra sig brett via annonser i dagspressen, veckotidningar, affischering på offentliga platser samt lägga sina visitkort på MVC, BVC, vårdcentraler, tandläkarmottagningar och apotek. I samtal med presskontakten på nationella jouren framkommer att det finns ytterligare 2 telefonjourer.

Systerjouren Somaya:

Systerjouren Somaya, en ideell organisation som stöder muslimska kvinnor. De har också en tjejour. Organisationen är belägen i Stockholm dit telefonnumret går och där man också har ett skyddat boende.

Terrafem:

Terrafem är en annan jourtelefonlinje med ett 020 nummer. Finns i Stockholm, Göteborg och Malmö. Kan ge råd och stöd på 20 olika språk.

Sammanfattning av telefonjournutbud för våldsutsatta kvinnor i Landskrona:

- ISIS kommer att ha telefonjour, men inte dygnet runt.
- Nätverket för Landskronas kvinnor finns dagtid och i vissa fall dygnet runt.
- Den nationella telefonjouren i Uppsala kommer att öppna den 4 december.
- Kommunens socionomer under kontorstid.
- Systerjouren Somaya för muslimska kvinnor
- Terrafem en mångspråkig jourtelefonlinje

Med detta som bakgrund undrar man: "Skall även Röda Korset satsa på en telefonjour?"

Ett svar kan bli **Nej!** Landskronas kvinnor är väl försedda med telefon och samtalsjourer!

Annat som man kan uppfatta ökat behov av är:

- Samordning – vem gör vad?
- Information till Landskronas våldsutsatta kvinnor - vart kan de vända sig?
- Information om kvinnofridsproblematiken
- Våld mot missbrukande kvinnor.
- Våld mot äldre och handikappade kvinnor
- Information till män och mansgrupper
- Information till anhörigvårdare.

Därför är **Ja!** ett annat svar!

Men, ytterligare en telefonjour har inget berättigande om vi inte utvidgar vårt projekt till att också innefatta informations och uppsökande verksamhet. Speciellt till organisationer som arbetar med äldre och handikappade, pensionärsföreningar, anhörigföreningar osv. Profilen för de frivilliga som skall arbeta i telefon/samtalsjouren måste därför vidgas. Förutom de kriterier som arbetsgruppen tidigare enats om, måste tilläggas förmåga och intresse att inför grupper samtala om kvinnofridsproblematiken och informera om var kvinnor kan söka hjälp. Ytterligare argument för en kvinnojour i Röda Korsets regi är att det i samtal med några kvinnor framkommit:

- Röda Korset är till skillnad från den nationella telefonjouren lokalt förankrad. Uppföljningssamtal kan ske med samma person man ringt och haft det inledande samtalet med.
- ISIS och Röda Korset kan komplettera varandra så att tiden för telefontillgänglighet utökas för hjälpbehövande.
- Röda Korset är ett bra varumärke känt för sin opartiskhet inte minst bland kvinnor som är födda i ett annat land.
- Vår ambition att spegla Landskronas befolkningsstruktur inom de frivilligarbetande kvinnorna gör att kvinnor födda i andra länder kan tala sitt eget språk utan att gå via tolk, vilket är en fördel i en krissituation.
- Man kan söka kontakt med Röda Korset i andra ärenden, vilket kan verka som en täckmantel för besöket.
- Våra frivilliga skriver på en tystnadsförbindelse.
- Vi har ingen anmälningsskyldighet
- Vi för inga journaler.

Därför vill vi starta en telefonjour där c:a 15 frivilligarbetande kvinnor har telefonjour i hemmen enligt schema. En garanti att kunna tala ostört inom ½ minut efter att samtalet påbörjats, ingår i kontraktet. En Centrixväxel, där varje frivillig har var sin

mobiltelefon med ett 020 nummer, som är kostnadsfritt för den uppringande kvinnan. Samtalet går inte att spåra.
En halvtidsanställd sammanhållande projektledare under 2 år krävs.

Information och kommunikationsplan kommer att skrivas.
Vi kommer att ha viss samverka med kvinnojouren ISIS, både när det gäller utbildning av frivilliga och när det gäller telefontider för jour.

Svar på frågor vi ställde i förprojektet:

Vilka är intresserade av frivilligarbete?

Någon aktiv rekrytering av frivilliga har inte genomförts, då Röda Korset vill vänta på Länsstyrelsens/kommunens beslut om medel för ett 2 årigt projekt.
Det kan finnas en viss svårighet att rekrytera, då kvinnojouren ISIS precis har knutit ett 20 tal frivilligarbetare till sig.
Annonsering når inte alla. Många utlandsfödda saknar daglig tidning, varför uppsökande verksamhet måste bedrivas för att nå kvinnor ur dessa grupper.
En öppen föreläsning om våld mot kvinnor kan ge resultat.

Hur ser utbildningsbehovet ut inför starten samt under projektets gång?

Som alla frivilligarbetare inom Röda Korset inleds utbildningen med Röda Korskunskap och frivilligt socialt arbete. Därefter ingår tvådagarskursen: Kris och medmänskligt stöd. Samtalsteknik. Hur arbetar polisen? Hur arbetar socialen i dessa frågor? Obligatorisk handledning sker vid 2-3 tillfällen per termin samt i akutfall. Fortlöpande ämnesfördjupning kommer att anordnas. Mycket av utbildningen kommer att göras gemensamt med frivilliga från Kvinnojouren ISIS. Vi planerar att starta med en för allmänheten öppen föreläsning om "Våld mot kvinnor – om normaliseringsprocessen". Dels för att kvinnor skall få en insikt om problematiken, dels för att kunna rekrytera intresserade. (Se ovan)

Hur hanteras kontinuiteten i mötet med kvinnorna?

Om någon har behov av att prata ett språk som inte jouren behärskar, hänvisas till dag och tid då den språkkompetensen är tillgänglig. Så långt det är möjligt skall uppföljande samtal ske med samma person som vid det inledande telefonsamtalet. Stödanteckningar är nödvändiga, men de kommer att destrueras efter att ärendet har avslutats.

Vad innefattas i det medmänskliga stödet?

- Medmänskligt samtal per telefon.

- Tidsbeställt samtal i för allmänheten okänd lokal.
- Samtalen skall vara "jag" stärkande
- Information om vart man kan vända sig för att få praktisk/juridisk/kurativ/skyddande hjälp.

Hur sker avgränsningen till myndigheter?

- Vi har ingen anmälningsplikt
- Vi är en religiöst och politiskt obunden organisation.
- Vi har gjort en egen projektbeskrivning.
- Inga steg mot någon/några personer/organisationer tas om inte kvinnan själv uttryckligen samtycker.

Förhållningsregler:

Frivilligarbetare inom kvinnoprojektet måste delta i den förberedande utbildningen, handledning och kompetenshöjande utbildningar under projektets gång. De frivilliga kommer att få underteckna en uppdragsbeskrivning som bl. a. innehåller en tystnadsförbindelse.

Tekniska lösningar för telefonjour?

En Centrixväxel med lika många mobiltelefoner som "jourkvinnor" för att ha jour i hemmet enligt ett överenskommet schema. Ett 020 nummer som är kostnadsfritt för den uppringande och inte möjligt att spåra.

Vilken teknisk utrustning behövs?

Se ovan.

Annan utrustning ?

Upprustning av samtalsrummet på Röda Korset.

Ekonomi?

Röda Korset har via kommunen sökt medel hos Länsstyrelsen. Lagd budget inklusive projektledartid är en förutsättning för projektstat.

Söka andra intressenter och finansiärer?

Vi avvaktar Länsstyrelsens beslut.

Dokumentation?

Fortlöpande anteckningar kommer att göras som t ex dagboksanteckningar, antal telefonsamtal, ålder på den hjälpsökande. Vilka organisationer har vi informerat i. Vilket resultat? Alltså en processbeskrivning och en kvantitativ dokumentation kommer att göras av projektansvarig.

Utvärdering?

Medel kommer att avsättas för en extern dokumentation av lärare/student från socialhögskolan i Malmö.